

Hvordan håndterer kommunerne

DIGITALE OVERGREB

begået mod børn i deres beredskabsplaner?

EN KORTLÆGNING LAVET AF RED BARNET

Alt for mange børn og unge har ubehagelige oplevelser online. En repræsentativ undersøgelse, som Epinion har udført for Red Barnet og TrygFonden, viste i 2024¹, at 69 procent af alle børn og unge i alderen 9-17 år har haft én eller flere ubehagelige oplevelser online i løbet af det seneste år.

Dette dækker både over ubehagelige oplevelser, krænkelser og overgreb. Det er en markant stigning fra 2021, hvor det tilsvarende tal var 42 procent af børn og unge.

Selvom børn og unges digitale liv skaber muligheder for læring, oplevelser og fællesskaber, så er der samtidig en større og større risiko for at opleve overgreb, krænkelser og at få sine grænser overskredet.

Red Barnet og TrygFonden arbejder sammen for at skabe tryghed for børn og unge i projektet Digital Førstehjælp. Vores mål er, at digitale overgreb skal opfattes og håndteres lige så alvorligt som andre overgreb.

Konkret arbejder vi sammen med kommunerne for at få en mere koordineret håndtering af digitale krænkelser og overgreb, så børn og unge altid ved, hvor og hvordan de kan få hjælp og støtte. Vi vil skabe strukturelle ændringer, så digitale overgreb indgår på lige fod med fysiske og psykiske overgreb i de kommunale beredskabsplaner til forebyggelse, opsporing og håndtering af overgreb mod børn og unge.

Red Barnet har i august 2025, som en del af Digital Førstehjælp, gennemført en kortlægning af alle landets kommuners beredskabsplaner til forebyggelse, opsporing og håndtering af overgreb mod børn og unge. I kortlægningen har Red Barnet undersøgt, om:

- kommunerne har en opdateret beredskabsplan
- beredskabsplanen omhandler digitale overgreb
- specifikke typer af overgreb nævnes særskilt i beredskabsplanen (grooming, deling af intimt materiale og afpresning eller trusler)

HVAD ER ET DIGITALT OVERGREB?

"Et digitalt overgreb er en eller flere digitale handlinger rettet mod et barn, hvor en voksen, et andet barn eller en ung udnytter barnet i en grad, der skader eller krænker barnet, f.eks. ved at groome barnet, ved optagelse eller deling af intimt materiale eller ved at afpresse barnet med økonomisk eller seksuelt formål. Digitale overgreb kan bringe barnets udvikling og sundhed i fare, og barnets selvbillede og evne til at indgå tillidsfuldt i relationer kan skades. Digitale overgreb kan begås af fremmede såvel som nære relationer. Barnet ved ofte ikke, hvor mange eller hvem der har været vidne til overgrebet, fordi billedet eller videomaterialet potentielt kan være delt med mange. Digitale overgreb kan også være hybride overgreb og for eksempel starte digitalt og siden blive fysiske seksuelle overgreb eller omvendt."

Definitionen er udviklet af Red Barnet og indgår i Social- og Boligstyrelsens guide til kommunale beredskaber til forebyggelse, opsporing og håndtering af overgreb mod børn og unge².

Som udgangspunkt er digitale overgreb omfattet af straffelovens bestemmelser.

¹Boern-og-unges-erfaringer-med-digitale-krænkelser-og-andre-ubehagelige-oplevelser-online-rapport-2024.pdf

²Kommunale beredskaber til forebyggelse, opsporing og håndtering af overgreb mod børn og unge – En guide til kommuner

BEREDSKABSPLANER **SKAL OPDATERES** TIL EN DIGITAL VIRKELIGHED

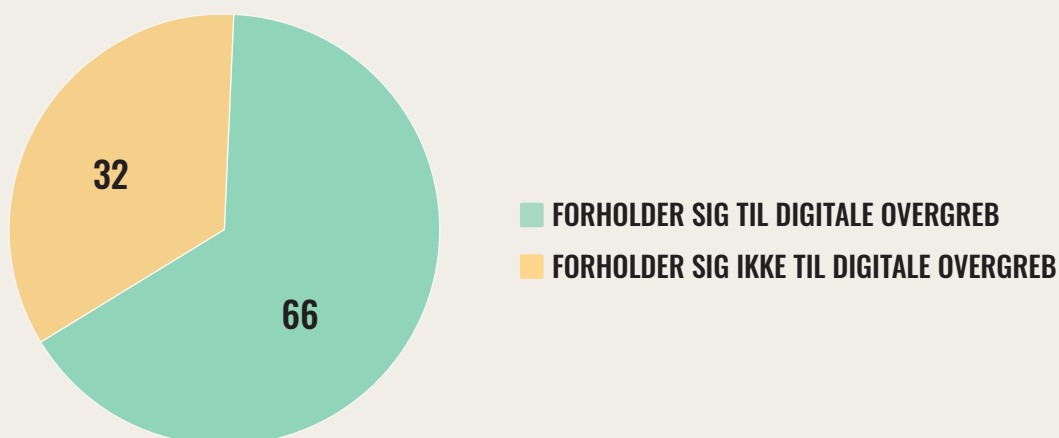
I maj 2025 udkom Social- og Boligstyrelsen med en guide til, hvad de kommunale beredskaber til forebyggelse, opsporing og håndtering af overgreb mod børn og unge skal indeholde. Her er digitale overgreb for første gang nævnt på lige fod med fysiske og psykiske overgreb. I guiden står blandt andet:

Overgreb kan have store konsekvenser for børns trivsel og deres fysiske, psykiske og sociale udvikling. Voksne har ansvar for at beskytte børn og så tidligt som muligt opdage og reagere, hvis de udsættes for vold eller seksuelle overgreb, herunder digitale overgreb.”

TO TREDJEDEL AF BEREDSKABSPLANERNE **INKLUDERER** DIGITALE OVERGREB

Red Barnets kortlægning viser, at to tredjedel af landets kommuner (66 ud af 98) forholder sig til håndteringen af digitale overgreb i deres beredskabsplan til overgreb mod børn og unge.

Der er stor variation i den måde, som kommunerne har integreret det digitale område i deres beredskabsplaner. I gennemgangen af de 66 beredskabsplaner, som forholder sig til digitale overgreb, findes der dedikerede afsnit om digitale overgreb, mens andre nævner det digitale område løbende gennem beredskabsplanen.

FORHOLDER SIG TIL DIGITALE OVERGREB

FORHOLDER SIG IKKE TIL DIGITALE OVERGREB

REGION NORDJYLLAND

Aalborg
Brønderslev
Frederikshavn
Hjørring
Jammerbugt
Læsø
Mariagerfjord
Morsø
Rebild
Thisted
Vesthimmerland

REGION MIDTJYLLAND

Aarhus
Favrskov
Hedensted
Herning
Holstebro
Horsens
Ikast-Brande
Lemvig
Norddjurs
Odder
Randers
Ringkøbing-Skjern
Samsø
Skanderborg
Silkeborg
Skive
Struer
Syddjurs
Viborg

REGION HOVEDSTADEN

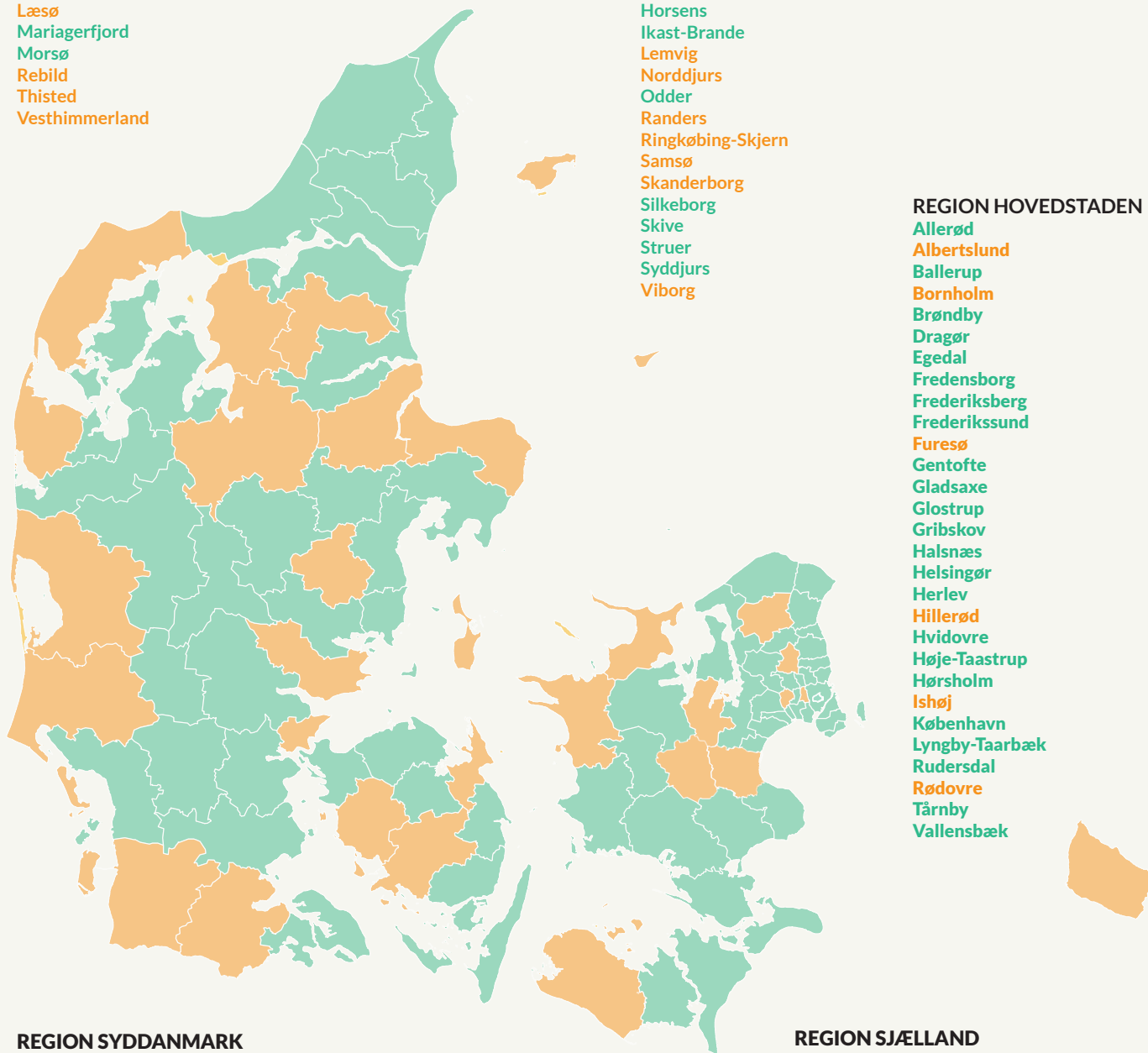
Allerød
Albertslund
Ballerup
Bornholm
Brøndby
Dragør
Egedal
Fredensborg
Frederiksberg
Frederikssund
Furesø
Gentofte
Gladsaxe
Glostrup
Gribskov
Halsnæs
Helsingør
Herlev
Hillerød
Hvidovre
Høje-Taastrup
Hørsholm
Ishøj
København
Lyngby-Taarbæk
Rudersdal
Rødovre
Tårnby
Vallensbæk

REGION SYDDANMARK

Aabenraa
Assens
Billund
Esbjerg
Fanø
Faaborg-Midtfyn
Fredericia
Haderslev
Kerteminde
Kolding
Langeland
Middelfart
Nordfyn
Nyborg
Odense
Svendborg
Sønderborg
Tønder
Varde
Vejen
Vejle
Ærø

REGION SJÆLLAND

Faxe
Greve
Guldborgsund
Holbæk
Kalundborg
Køge
Lejre
Lolland
Næstved
Odsherred
Ringsted
Roskilde
Slagelse
Solrød
Sorø
Stevns
Vordingborg

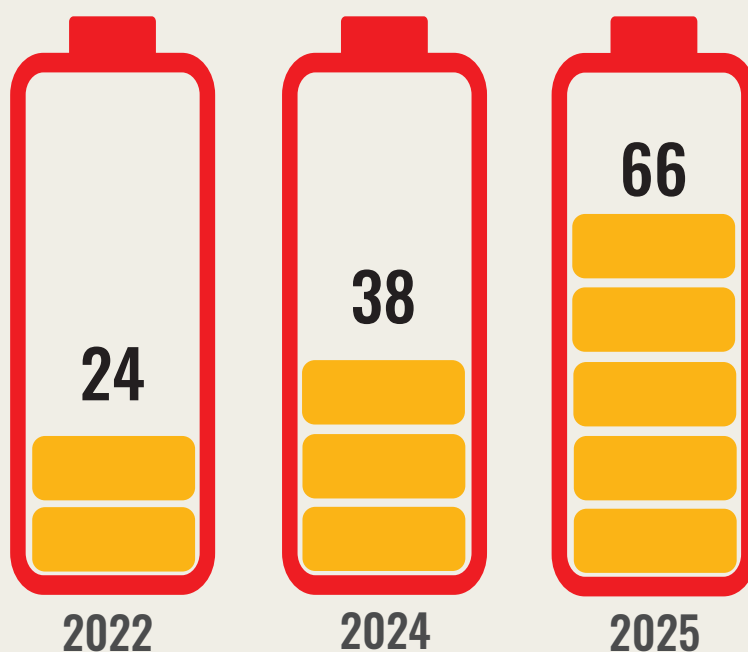
UDVIKLINGEN STILLER **HØJE KRAV** TIL DE KOMMUNALE BEREDSKABER

Red Barnet samarbejder med en række kommuner om, hvordan man håndterer digitale overgreb i dagligdagen. Derfor ved vi, at det kan være en udfordrende opgave, fordi det digitale felt hele tiden udvikler sig. Det stiller høje krav til de kommunale beredskaber.

Epinion lavede i 2022³ en rundspørge for Red Barnet blandt 72 kommuner, som viste, at 6 ud af 10 kommuner efterspørger rådgivning om, hvordan de indarbejder digitale overgreb i deres beredskabsplaner. Derfor indgår rådgivning om, hvordan kommuner kan inkorporere digitale overgreb i deres beredskabsplaner som en central del af projektet Digital Førstehjælp.

FLERE KOMMUNER FORHOLDER SIG **DIREKTE TIL DIGITALE OVERGREB**

Der er stadig et stykke vej at gå for kommunerne, før alle beredskabsplaner forholder sig til digitale overgreb. Kortlægningen viser dog en klar positiv udvikling over de seneste år. Red Barnets tidligere kortlægninger har vist, at det i 2022 kun var 24 kommuner, som forholdt sig til digitale overgreb i deres beredskabsplan. I 2024 var det 38 af kommunerne, som havde en beredskabsplan, som omhandlede det digitale område. I dag er det 66.

Note: Der er mindre forskelle i metoden fra de tre år, men det har ikke betydning for resultaterne.

³Red-Barnet-Kommunal-rundspørge-Rapportering-2022.pdf

HVAD KAN **DIGITALE OVERGREB** VÆRE?

Red Barnet ser det som et vigtigt element i beredskabsplanen, at begrebet digitale overgreb bliver gjort så konkret som muligt. Derfor har vi i kortlægningen undersøgt, om specifikke typer af digitale overgreb nævnes i beredskabsplanerne. Her er resultatet af optællingen:

GROOMING

indgår i beredskabsplanen i **49 kommuner**

DELING AF INTIME MATERIALER

indgår i beredskabsplanen i **41 kommuner**

AFPRESNING ELLER TRUSLER

indgår i beredskabsplanen i **36 kommuner**

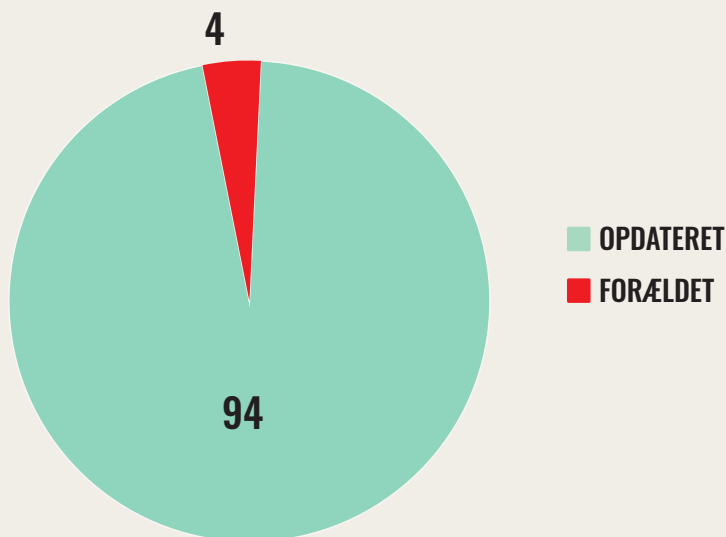

FIRE KOMMUNER HAR EN **FORÆLDET** BEREDSKABSPLAN

I forbindelse med vedtagelsen af Overgrebspakken i 2013 blev det lovpligtigt for kommunerne at udarbejde en beredskabsplan til forebyggelse og tidlig opsporing af overgreb mod børn og unge. Beredskabsplanen skal opdateres minimum hvert fjerde år, hvilket er beskrevet i barnets lov § 15, stk. 2.

Red Barnet har derfor i denne kortlægning også set på, om beredskabsplanen er opdateret.

Kortlægningen viser, at fire kommuner har en forældet beredskabsplan. Det drejer sig om Fanø, Langeland, Samsø og Thisted kommuner, hvis beredskabsplaner er fra enten 2019 eller 2020.

Kortlægningen viser dog også her en positiv udvikling. I 2024, da Red Barnet senest lavede en kortlægning af de kommunale beredskabsplaner, var det en fjerdedel af kommunerne, som havde en forældet beredskabsplan.

RED BARNETS **ANBEFALINGER** TIL KOMMUNER

Red Barnet anbefaler kommunalbestyrelsen/byrådet at tage følgende tre skridt for at sikre en god og tryk barndom for kommunens børn og unge:

1. Opdater den kommunale beredskabsplan for at sikre, at den forholder sig til forebyggelse, opsporing og håndtering af digitale overgreb mod børn og unge, på lige fod med fysiske og psykiske overgreb.
2. Afsæt de nødvendige ressourcer til at sikre, at den kommunale beredskabsplan udbredes og operationaliseres lokalt på kommunens folkeskoler, daginstitutioner, SFO'er, klubber og fritidshjem med henblik på at skabe en klar kobling til lokale handleplaner/actioncards og antimobbestrategier.
3. Sikr at lærere, pædagoger og andre fagpersoner omkring børnene har den nødvendige viden og er klædt på til at varetage opsporing, håndtering og forebyggelse af overgreb på børn, herunder digitale overgreb. Dette kan blandt andet indbefatte efteruddannelse af udvalgte fagpersoner i eksisterende støttemuligheder, rådgivningstjenester mm.

METODE

Red Barnet har i denne kortlægning undersøgt, om:

- kommunerne har en opdateret beredskabsplan til forebyggelse, opsporing og håndtering af overgreb mod børn og unge
- digitale overgreb indgår i beredskabsplanen
- specifikke typer af overgreb nævnes særskilt i beredskabsplanen (grooming, deling af intimt materiale og afpresning eller trusler)

Er beredskabsplanen opdateret?

Ifølge barnets lov § 15, stk. 2 skal den kommunale beredskabsplan til forebyggelse, opsporing og håndtering af overgreb mod børn og unge opdateres minimum hvert fjerde år. Vi har derfor set på, om kommunens beredskabsplan er dateret fra 2021 og frem til 2025.

Kortlægningen er foretaget ved søgning på kommunernes hjemmesider. Hvis det ikke har været muligt at fremsøge kommunens beredskabsplan eller finde frem til årstallet for opdatering, har vi kontaktet kommunerne telefonisk og over mail.

Indgår digitale overgreb i beredskabsplanen?

Vi har noteret, at digitale overgreb indgår i kommunens beredskabsplan, hvis ét eller flere af følgende ord indgår i beredskabsplanen i forbindelse med digitale overgreb: digital, online, sociale medier, internet, grooming, afpresning, trusler, sextortion, deling af intimt materiale og overgrebsmateriale. Dog har vi ikke medtaget de beredskabsplaner, hvor eksempelvis grooming kun indgår i en definition, men hvor det digitale område ellers ikke behandles. Til gengæld har vi valgt at medtage de beredskabsplaner, hvor der er en henvisning til en separat handleplan eller actioncards i forhold til digitale overgreb/krænkelser.

Kortlægningen er et øjebliksbillede

Det er vigtigt at bemærke, at kommunerne løbende foretager ændringer af deres beredskabsplaner. Denne undersøgelse bør derfor anses som et øjebliksbillede af kommunernes indsats i august 2025.

KLIK HER OG SØG VIDEN, RÅD OG VEJLEDNING HER, HVIS...

... du har brug for råd og vejledning til at håndtere digitale krænkelse og ubehagelige oplevelser på nettet

SLETDET
Rådgivningen

... du vil anmelde seksuelt overgrebsmateriale med børn og unge

AnmeldDet

... du er bekymret for et barn eller en ung persons seksuelle tanker eller handlinger

TalMedOs

... du har brug for undervisningsforløb og -materialer om digital dannelse, som du kan bruge i skolen og klubben

On

... du har brug for viden om omfang og konsekvenser af digitale overgreb, krænkelse eller andre ubehagelige oplevelser online

ØVRIGE UNDERSØGELSER

[Når grooming opstår - en analyse af SletDet Rådgivningens groomingsager](#)

[SletDet Rådgivningens årsrapport 2024](#)

[Børn og unges erfaringer med digitale krænkelse og andre ubehagelige oplevelser online - Rapport fra 2024](#)